

STRANDVISSEN 'LIGHT'

Wie bij strandvissen met ruig najaarsweer aan dikke lijnen en zware werpgewichten denkt, heeft volgens Kai Jonkmans (38) een verkeerde voorstelling van zaken. Zeevissen anno 2018 kan veel lichter en subtieler dan vaak wordt gedacht. Aan het Noord-Hollandse strand van Groote Keeten doet hij het strandvissen 'light' uit de doeken.

TEKST: BARD BORGER > FOTOGRAFIE: MARK VAN DER ZOUW

‘GEK GENOEG VANG JE SOMS ALLEEN AAN ÉÉN KANT VAN EEN STREK DAM VIS’

De westenwind van ruim kracht vijf blaast recht in ons gezicht zodra we het duinpad oversteken. In onze ogen priemt de felle zon. Eenmaal op het strand is het uitzicht een traktatie: de ruige zee steekt scherp af tegen donkere wolkenpartijen, in de verte trekt een bui over het strand. Kai stapt stevig door, de voorbij zoevende zandkorrels en plukken schuim negerend. Voor hem is dit beeld niet uitzonderlijk en met het terrein is hij vertrouwd. Al acht jaar lang vist hij elke week wel twee à drie keer aan de Noord-Hollandse kust tussen IJmuiden en Den Helder. Vooral de ‘Schagense stranden’ – van Petten tot Groote Keeten – kent hij als zijn broekzak. Kai is geboren en getogen in de kop van Noord-Holland. Zijn vader en zijn opa waren ook strandvissers, minstens zo fanatiek als hij.

UITPROBEREN

Terwijl Kai het foedraal openritst en zijn hengel in orde maakt, legt hij uit waarom we juist op deze plek starten. “Als je daar verderop vlak boven het water kijkt, zie je nog net een strekdam de zee inlopen”, zegt hij in de verte wijzend. “Daar werp ik vanaf hier schuin naartoe, zodat ik er als het ware tegenaan vis. Op die plek is het een meter of twee, drie diep. Rond strekdammen is vaak wel vis te vangen. Met name schaar, bot, tong, zeebaars, gul en vooral in november ook wijting. Gek

genoeg vang je soms alleen vis aan één kant van zo’n dam. Welke kant vis oplevert, is simpelweg een kwestie van proberen.”

DE ZEE VOELEN

De 18/00 nylon hoofdlijn op de 14000-formaat molen lijkt wat aan de dunne kant, maar dikker is echt niet nodig, verzekert Kai ons. “Ik vis altijd zo licht mogelijk, ook nu in het najaar. Je moet de zee kunnen voelen.” Om de impact van het werpgewicht bij de worp op te vangen, monteert hij wel altijd een sterkere, getapeerde voorslag die tot 50/00 uitloopt. “De voorslag moet altijd drie keer de hengellengte zijn, in mijn geval dus vijftien meter.” Daaronder komt via een wartel een simpele paternoster met drie haken maat 7 aan wapperlijntjes. “Setjes die ik kant-en-klaar in de hengelsportzaak koop. Helemaal onderaan komt weer een wartel en daarin hang ik het werpgewicht van 100 tot 150 gram. Zo’n montage werkt het hele jaar door.”

AAS ARSENAAL

Als het op aas aankomt, wil Kai graag wat te kiezen hebben. “Het is prettig om met je aas te kunnen variëren. Zeker als het wat stroef loopt.” Speciaal voor vandaag heeft hij een waar arsenaal ingeslagen. Uit een opgerolde, natte krant komen zeepieren, gekweekte zagers, mesheften en Franse tappen tevoorschijn – een

‘Ik vis altijd zo licht mogelijk, met een 18/00 nylon hoofdlijn kan ik de zee als het ware voelen’

stevig meurend geheel. “Pieren zijn in principe altijd goed, vijftig stuks zijn genoeg voor een visavond.” Kai rijgt ze met behulp van een aasnaald in zijn geheel op de haak, de heften en tappen snijdt hij in kleinere stukjes. In een plastic zak zit het restant zeepieren van een eerdere visdag, dat hij op zout heeft gelegd en ingevroren. “Aas weggooien vind ik verspilling”, legt Kai uit. “Deze pieren doen het nog perfect. Vooral wijting is er verzot op.”

CONTINU BEZIG

Direct na de eerste worp, een meter of zeventig ver, zet Kai routineus zijn hengel in de strandsteun en be- >>

WINTERTIPS

Meer nog dan in de warme maanden is het in de herfst en winter zaak om warm te blijven en slim je stekken te kiezen. Daarom geeft Kai een aantal belangrijke tips voor de komende maanden.

- 1** Kleed je goed aan en zorg vooral dat je voeten warm blijven. Als die eenmaal koud zijn, is je visplezier weg. Als ondergrens om prettig te kunnen vissen houdt Kai in de winter 4 graden Celsius bij windkracht 6 aan. Wordt het kouder of waait het harder, dan blijft hij thuis.
- 2** Wees extra voorzichtig op strekdammen en vermijd ze als je een stek niet (goed) kent, zeker bij veel wind. De dammen zijn spekglad, zitten vaak vol kuilen en de stroming er rond omheen is verraderlijk.
- 3** Houd het getij in de gaten en stem daar je vistijden op af. Kai gebruikt hiervoor de app ‘Het Getij’, die is gebaseerd op data van alle 164 meetpunten van Rijkswaterstaat. De uren rond hoog- en laagwater zijn meestal het meest productief.
- 4** Gebruik de lokale hengelsportzaak als bron van actuele informatie over stekken, aas en vangsten. Fanatieke sportvissers zoals Kai komen daar elke week, zodat de winkelier je meestal prima de weg kan wijzen.

‘VOOR HET VISSEN OP WIJTING PAS IK MIJN MONTAGE IETS AAN EN KIES IK VOOR EEN DIKKERE ONDERLIJN VAN 35/00 TOT 40/00’

gint hij een nieuwe onderlijn te beazen. “Het haakaas moet zo vers mogelijk zijn. Daarom draai ik na elke vijf tot tien minuten binnen, verwissel ik mijn onderlijn en werp ik opnieuw in.” Dit blijkt niet overdreven: Kai zit geen moment stil tijdens zijn vaste ritme van werpen en beazen. Na een goede twee uur vissen en twee keer verkassen staart Kai peinzend naar de zee. Zijn aas komt telkens geheel ongeschonden terug en is nauwelijks te onderscheiden van de vers beaasde haken. “Dat is geen goed teken”, legt Kai uit. “Wat je wilt zien is dat je pieren aangevreten zijn door krabben en garnalen. Dan weet je in elk geval zeker dat er leven op je stek zit.”

WATER ‘LEZEN’

Bij gebrek aan actie legt Kai uit hoe hij stekken uitkiest op stranden zónder strekdammen, zoals bij Petten. “Dan is het zaak om goed naar de branding te kijken om de diepe en ondiepe stukken te herkennen. Waar je veel golven ziet breken, liggen ondiepe zandbanken. Daar tussenin is het juist dieper en in die ‘muien’ moet je zijn met je aas. Het water wordt daar als het ware doorheen gezogen terug de zee in, en daar zoekt de vis naar voedsel. Juist daarom hoeft je werpgewicht ook niet al te zwaar te zijn. Het mag best langzaam over de bodem rollen.” Kai benadrukt dat het zaak is om elke keer opnieuw de zee te ‘lezen’, ook al kom je ergens vaker om te vissen. “De zandbanken en muien kunnen binnen een week zijn verplaatst door de werking van de zee.”

FOCUS OP WIJTING

Daar waar Kai normaal gesproken ‘allround’ vist en allerlei vissoorten vangt, stelt hij zijn vizier in november gericht af op wijting. Die vis is dan vaak aan de hele Noord-Hollandse kust erg goed te vangen. “Voor het vis-

Ook de hulp van dochter Feline bracht helaas geen vis op de kant.

sen op wijting pas ik mijn montage op een paar punten iets aan. Bijvoorbeeld door een dikkere paternosterlijn van 35/00 tot 40/00 diameter te monteren. Wijting heeft scherpe tandjes waardoor de lijn sneller slijt. In het algemeen vervang ik die lijn dan ook vaker.” Over een te grote haak en teveel aas hoeft je bij wijting niet in te zitten, vindt Kai. “Het zijn net varkens, ze schrokken het aas zo naar binnen.”

NAAST DE POT

Alleen deze sessie hebben ze geen trek; de wijting noch andere vissoorten. De hengeltop blijft onberoerd, terwijl de schemering al inzet. “Het is zo eind september nog ietwat vroeg in het seizoen, in de rest van het najaar trekken de vangsten ongetwijfeld weer aan”, blikt Kai hoopvol vooruit. Niets vangen vindt hij vervelend – zeker deze sessie – maar zeker niet onoverkomelijk. “Ook dit is strandvissen. Soms pis je naast de pot. Maar we zijn lekker buiten geweest en hebben in een schitterend decor een frisse neus gehaald. Dat is ook wat waard.”